

ירושלים

ספרד

לך נכספה נפשי

רבי יהודה הלוי (המאה ה-12)
משורר, פילוסוף ורופא

ירושלים

רוב חיי גרתי בספרד, ורוב חיי השתוקקתי להגיע לציון.
כתבתי את געגועי בשירים ובספרים, ובסוף חיי
החלטתי להפסיק להתגעגע. עלייתי על ספינה למצרים
ומשם לארץ ישראל, אל ירושלים הקדושה!

ראו כמה ביטויים של געגוע
המקיפים את כל תחומי
החיים! הם מופיעים
בתפילה, בטקסי מעגל
החיים, בחגים ובבית, הם
ליוו את היהודים בכל מקום
במשך שנותיהם הארוכות
בגלות וגם היום!
● אילו הייתם צריכים להציע
מנהג המבטא געגוע למקום
אהוב, מה הייתם מציעים?

איך אפשר להתגעגע למקום שלא ביקרת בו מעולם?

הנה תחילתו של אחד משירי הגעגועים שכתב רבי יהודה הלוי בעודו בספרד:

יְפֵה נוֹף, מְשׁוֹשׁ תְּבֵל, קִרְיָה לְמִלְךָ רָב
לְךָ נִכְסְפָה נַפְשִׁי מִפְּאֵתִי מֵעָרָב

● מלאו בתשבץ את המילים
החסרות במאונך (מלמעלה
למטה). אם מילאתם נכונה,
בשורה המודגשת יופיע
אחד מכינוייה של ירושלים.

1. ולירושלים עירך _____
תשוב, אומרים בתפילת
עמידה.
2. ובנה ירושלים עיר
_____, מברכים בברכת
המזון.
3. נוהגים להשאיר ריבוע לא
_____, בקיר הבית, זכר
לחורבן.
4. אם _____ ירושלים תשכח
ימיני, אומר החתן תחת
החופה.
5. בבניין ירושלים
_____, מנחמים את
האבלים.
6. לשנה הבאה בירושלים
_____, שרים בליל הסדר.
7. ב _____ עומדים
כשהפנים לכיוון ירושלים.

7	6	5	4	3	2	1
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■
■	■	■	■	■	■	■

- שלושת הביטויים בשורה הראשונה בשיר הם
כינויים לירושלים. נסו לפרש אותם, ונסו
להמציא שמות נוספים לירושלים.
- הביטוי במפה ואתרו בה את ספרד ואת ירושלים.
לפי המפה, הסבירו את השורה השנייה בשיר.
- מדוע, לדעתכם, חיכה רבי יהודה הלוי לסוף ימיו
כדי לעלות לארץ, אף שהתגעגע אליה שנים כה
רבות לפני כן?
- געגוע, כמיהה, כיסופים – מה ההבדל ביניהם?
- ספרו על מקרה שבו ציפיתם וייחלתם לאירוע
מסוים עד שהתממשה הציפייה. מה הרגשתם
קודם ואחר כך?

- השיר מבוסס על מזמור קל"ז בתהלים המספר
על גולי בבל: "על נהרות בבל שם ישבנו גם
בְּכִינֹו בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן". ואולם, השיר הולחן
בג'מייקה ושירים אותו באנגלית חברי להקה
נוצרים. מסתבר שלא יהודים בלבד מתגעגעים
לירושלים.
- מהו מקומה של ירושלים בדתות השונות?